

Ny finanspolicy

Dnr 01299-2018

Förslag till beslut

1. Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar att anta förslag till ny finanspolicy.
2. Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige att besluta att öka avsättningen till kapitalförvaltning med ca 472 mnkr genom att överföra befintlig korträntefond från likviditetsförvaltning till kapitalförvaltning.
3. Regionstyrelsen beslutar anta förslaget om upplägg för kapitalförvaltning samt att anlita Söderberg & Partners som leverantör med ett rådgivande helhetsuppdrag. Beslutet förutsätter att fullmäktige fastställer den nya finanspolicyn.

Yttrande till beslutsförslaget

En långsiktig prognos visar ökade pensionskostnader och väsentligt ökade pensionsutbetalningar framöver. För att uppnå fullmäktiges strategiska mål - en ekonomi som inte belastar kommande generationer - måste målet med kapitalförvaltningen förtydligas. Målet måste vara att pensionsmedlen på sikt ska täcka hela pensionsskulden. Idag utgör de 44 procent. Därför behöver regionen under de närmaste åren göra ytterligare avsättningar till pensionsmedel men också ändra strategi för förvaltning av pensionsmedlen för att klara de kraftigt ökade pensionsutbetalningarna framöver. Avkastningen på pensionsmedlen hjälper dessutom till att finansiera de ökade pensionskostnaderna så att behovet av skattehöjningar inte uppstår framöver.

Sammanfattning

Finanspolicyn är regionens och koncernens regelverk för medelsförvaltningen. Policyn ska även vara en vägledning i det dagliga arbetet för de som arbetar med finansförvaltningen.

En långsiktig pensionsprognos visar att regionens pensionskostnader ökar väsentligt mer än skatteintäkterna och prognosen visar också kraftigt ökade pensionsutbetalningar som påverkar likviditeten. Mot bakgrund av det har en översyn gjorts av regionens strategi för att uppnå erforderligt pensionskapital, lämplig förvaltningsstrategi har tagits fram samt förslag till ny finanspolicy har utarbetats. Dessutom föreslås nytt upplägg för kapitalförvaltning.

Den nya finanspolicyn innehåller ändringar framför allt gällande förtydligande av det övergripande målet med kapitalförvaltningen, strategi och riskhantering för kapitalförvaltningen samt förtydliganden gällande etiska hänsynstaganden t ex avseende fossila bränslen. Definitionen för likviditetsreserv är förändrad så att den även inkluderar räntebärande placeringar och räntefonder med god likviditet inom ramen för den långsiktiga kapitalförvaltningen.

Ärendet

Förslag till ny finanspolicy har utarbetats.

Det övergripande målet med kapitalförvaltningen är att kunna möta regionens och koncernens framtida finansiella åtaganden. Regionen har sedan 1997 gjort avsättningar för framtida finansiella åtaganden, i första hand för pensionsändamål. Marknadsvärdet på pensionsfonden uppgick per 171231 till 3206 mnkr. Avkastningen de senaste fem åren har i genomsnitt varit 4,2 procent per år. Region Norrbottens pensionsförpliktelser uppgick per 171231 till 7111 mnkr, varav 2757 mnkr som skuld i balansräkningen och 4354 mnkr som ansvarsförbindelse. Pensionsmedlen täcker således endast ca 45 procent av pensionsförpliktelseerna.

En långsiktig pensionsprognos visar att regionens pensionskostnader kommer att öka väsentligt mer än skatteintäkterna. Pensionsförpliktelseerna medför även kraftigt ökade pensionsutbetalningar som påverkar likviditeten framöver. För att klara de framtida pensionsutbetalningarna behöver pensionsmedlen öka, både genom nya avsättningar men även genom fortsatt hög avkastning. Det låga ränteläget på marknaden medför att ränteplaceringar inte längre kommer att ge den höga avkastning som de historiskt har gjort. Efter en lång period av fallande räntor har räntorna stabiliserats på låga nivåer och det låga ränteläget prognostiseras bestå under lång tid framöver. För att kunna nå hög avkastning framöver behöver den nuvarande förvaltningsstrategin förändras så att en högre andel av pensionsmedlen kan placeras i andra tillgångar än ränteplaceringar samtidigt som risken för stora värdefall måste begränsas.

Regionen har anlitat Söderberg & Partners, ett finansiellt rådgivningsföretag, för att göra en översyn av hur regionen bäst ska uppnå erforderligt pensionskapital, föreslå lämplig förvaltningsstrategi och lämpligt förvaltningsupplägg samt föreslå nödvändiga förändringar i nuvarande finanspolicy.

Sammanfattningsvis rekommenderar Söderberg & Partners följande:

- Målet med kapitalförvaltningen bör vara att på sikt täcka hela pensionskulden. Avkastningen kan användas för att möta ökade pensionskostnader.
- Avsätta ca 500 mnkr av dagens likviditetsreserv till kapitalförvaltningen. Ändra definitionen av likviditetsreserv till att även omfatta räntebärande placeringar och räntefonder med god likviditet inom ramen för den långsiktiga kapitalförvaltningen.
- Öka andelen placeringar i aktiefonder och införa riskbegränsning genom att välja en dynamisk allokeringsstrategi med 85 procents skyddsnivå. Riskstyrning med genomtänkt modell som inte bygger på kortsiktiga eller subjektiva marknadsbedömningar.
- Målet bör vara en real avkastning med i genomsnitt 3 procent årligen.
- Göra ytterligare avsättningar de närmaste 4-5 åren med totalt ca 800 mnkr

- Förtydligande i policyn vad gäller etisk hänsyn i kapitalförvaltning. I linje med regionens strategiska plan har detta kopplats till regionens engagemang för Agenda 2030 och de globala målen. Det är lämpligt att påbörja omställningen till fossilfria placeringar i kapitalförvaltningen. Som ett första steg föreslås att placeringar inte medges i bolag som har utvinning av fossila bränslen som huvudsaklig verksamhet. Det är i linje med hur föreningen FossilFree angriper problemet. Utbudet av placeringsalternativ med inriktning mot att exkludera eller minska användningen av fossila bränslen eller verka för en omställning till förnyelsebara energikällor är idag mycket litet. Det innebär att det är svårt att ha en helt fossilfri kapitalförvaltning. Ambitionen bör därför vara att placera så hållbart som möjligt utifrån dagens förutsättningar. Restriktionerna avseende fossila bränslen bör succesivt skärpas i kommande revideringar av finanspolicyn i takt med att utbudet av placeringsalternativ växer.
- Som förvaltningsupplägg rekommenderas rådgivande helhetsuppdrag med en aktör. Rådgivaren bevakar risken i portföljen i relation till skyddsnivån och rekommenderar förändring av allokering och placering i enskilda tillgångar, och utför dem efter regionens godkännande. Placeringar görs i fonder som rådgivaren har tillgång till (ej rådgivarens egna fonder) alternativt att rådgivaren hjälper kunden att handla andra fonder.

Med grund i översynen och redovisade rekommendationer har en ny finanspolicy utarbetats. Det etiska hänsynstagandet i kapitalförvaltningen har särskilt belysts och omformulerats för att successivt och på sikt bidra till en mer hållbar utveckling i enlighet med målen i Agenda 2030.

Som förvaltningsupplägg föreslås ett rådgivande helhetsuppdrag med Söderberg & Partners som leverantör. Söderberg & Partners är en kompetent partner och regionen får tillgång till ett stort antal fonder via dem. Köp av tjänster som utgör finansiell rådgivning i samband med förvärv av fondandelar är inte upphandlingspliktigt enligt Lagen om offentlig upphandling (LOU).

Bilagor:

Finanspolicy

Söderberg & Partners- Sammanfattning strategianalys

Protokollsutdrag skickas till:

Ekonomi- och planeringsdirektör